

Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne – ogólne zasady

- ✚ W roku 2018 **na jednym formularzu wniosku** można ubiegać się o:
  - przyznanie płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego;
  - przyznanie płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami (płatność ONW);
  - przyznanie płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej (PROW 2014-2020), w tym zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie;
  - przyznanie płatności ekologicznej (PROW 2014-2020);
  - przyznanie płatności rolnośrodowiskowej (PROW 2007-2013), w tym zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie;
  - wypłatę pomocy na zalesianie (PROW 2007-2013);
  - premię pielęgnacyjną i premię zalesieniową (PROW 2014-2020);
  - przyznanie pierwszej premii pielęgnacyjnej do gruntów z sukcesją naturalną (PROW 2014-2020).

Dodatkowo, w przypadku płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej (PROW 2014-2020), po spełnieniu warunków przyznania w/w płatności, **można ubiegać się o rekompensatę kosztów transakcyjnych**.

W przypadku płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej (PROW 2014-2020) rekompensata kosztów transakcyjnych przysługuje w ramach Pakietu 4. Cenne siedliska i zagrożone gatunki ptaków na obszarach Natura 2000, Pakietu 5. Cenne siedliska poza obszarami Natura 2000 lub Pakietu 6. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie.

- ✚ W przypadku ubiegania się o rekompensatę **kosztów transakcyjnych, należy zaznaczyć pole „w tym przyznanie kosztów transakcyjnych w ramach: pakietu 4”** i/lub „pakietu 5” i/lub „pakietu 6” na pierwszej stronie Wniosku o przyznanie płatności na rok 2018.
- ✚ **Zobowiązanie w ramach działania „Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne” można realizować w ramach następujących pakietów i wariantów:**
  - **Pakiet 1. Rolnictwo zrównoważone;**
  - **Pakiet 2. Ochrona gleb i wód:**
    - ✓ Wariant 2.1. Międzyplony,
    - ✓ Wariant 2.2. Pasy ochronne na stokach o nachyleniu powyżej 20%;
  - **Pakiet 3. Zachowanie sadów tradycyjnych odmian drzew owocowych;**
  - **Pakiet 4. Cenne siedliska i zagrożone gatunki ptaków na obszarach Natura 2000:**
    - ✓ Wariant 4.1. Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe,
    - ✓ Wariant 4.2. Zalewowe łąki selernicowe i słonorośla,
    - ✓ Wariant 4.3. Murawy,
    - ✓ Wariant 4.4. Pólnaturalne łąki wilgotne,
    - ✓ Wariant 4.5. Pólnaturalne łąki świeże,
    - ✓ Wariant 4.6.1. Torfowiska – wymogi obowiązkowe,
    - ✓ Wariant 4.6.2. Torfowiska – wymogi obowiązkowe i uzupełniające,

- ✓ Wariant 4.7. Ekstensywne użytkowanie na obszarach specjalnej ochrony ptaków (OSO),
- ✓ Wariant 4.8. Ochrona siedlisk lęgowych ptaków: rycyka, kszyka, krwawodzioba lub czajki,
- ✓ Wariant 4.9. Ochrona siedlisk lęgowych ptaków: wodniczki,
- ✓ Wariant 4.10. Ochrona siedlisk lęgowych ptaków: dubelta lub kulika wielkiego,
- ✓ Wariant 4.11. Ochrona siedlisk lęgowych ptaków: derkacza;
- **Pakiet 5. Cenne siedliska poza obszarami Natura 2000:**
  - ✓ Wariant 5.1. Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe,
  - ✓ Wariant 5.2. Zalewowe łąki selernicowe i słonorośla,
  - ✓ Wariant 5.3. Murawy,
  - ✓ Wariant 5.4. Pólnaturalne łąki wilgotne,
  - ✓ Wariant 5.5. Pólnaturalne łąki świeże,
  - ✓ Wariant 5.6.1. Torfowiska – wymogi obowiązkowe,
  - ✓ Wariant 5.6.2. Torfowiska – wymogi obowiązkowe i uzupełniające;
- **Pakiet 6. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie:**
  - ✓ Wariant 6.1. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie – w przypadku uprawy,
  - ✓ Wariant 6.2. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie – w przypadku wytwarzania nasion lub materiału siewnego;
- **Pakiet 7. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie:**
  - ✓ Wariant 7.1. Zachowanie lokalnych ras bydła,
  - ✓ Wariant 7.2. Zachowanie lokalnych ras koni,
  - ✓ Wariant 7.3. Zachowanie lokalnych ras owiec,
  - ✓ Wariant 7.4. Zachowanie lokalnych ras świń,
  - ✓ Wariant 7.5. Zachowanie lokalnych ras kóz.
- ✚ **Beneficjentem** działania może być rolnik albo zarządca gruntów albo grupa rolników albo grupa rolników lub zarządców. Beneficjent nie musi spełniać definicji rolnika aktywnego zawodowo.
- ✚ Płatności w ramach działania są **przyznawane corocznie, przez okres 5-letniego zobowiązania**, rolnikom, którzy dobrowolnie przyjmują na siebie zobowiązanie rolno-środowiskowo-klimatyczne w zakresie danego pakietu lub wariantu. Płatność w całości lub w części rekompensuje utracony dochód i dodatkowo poniesione koszty.
- ✚ Płatność jest **ryczałtowa**, przyznawana w zależności od realizowanego pakietu do gruntów ornych/trwałych użytków zielonych/obszarów przyrodniczych lub do zwierząt (samic danej rasy).
- ✚ W ramach Działania rolno-środowiskowo-klimatycznego płatności podlegają **degresywności** w zależności od powierzchni deklarowanej do płatności:
  - **100% stawki podstawowej** – za powierzchnię **od 0,10 ha do 50 ha**;
  - **75% stawki podstawowej** – za powierzchnię **powyżej 50 ha do 100 ha**;

- **60% stawki podstawowej** – za powierzchnię **powyżej 100 ha**.

Wyjątkiem od tej reguły są powierzchnie zgłaszane do płatności w ramach **Pakietu 3**. Zachowanie sadów tradycyjnych odmian drzew owocowych (gdzie **nie ma ograniczenia powierzchni**) oraz **Pakietu 6**. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie (gdzie jest wprowadzony **limit powierzchni do 5 ha** do odmian regionalnych i amatorskich wpisanych do krajowego rejestru lub do łącznej powierzchni uprawy rośliny danego gatunku wymienionego w ust. 4 załącznika nr 4 do rozporządzenia)

Powyższej dywersyfikacji nie stosuje się również dla powierzchni zadeklarowanych w **Pakiecie 4**. Cenne siedliska i zagrożone gatunki ptaków na obszarach Natura 2000 **położonych w granicach Parków Narodowych**.

- ✚ W przypadku **Pakietu 2**. Ochrona gleb i wód, **Wariant 2.1** Międzyplony, realizowanego na gruntach rolnych położonych **na obszarach zagrożonych erozją wodną**, płatność rolno-środowiskowo-klimatyczna w części przysługującej za realizację tego pakietu na tych gruntach jest przyznawana **do powierzchni nie większej niż 70% powierzchni tych gruntów**.
- ✚ Natomiast w zakresie **Pakietu 7**. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie płatność przysługuje do **maksymalnej liczby zwierząt** w jednym stadzie tj.:
  - **krów: 100 sztuk;**
  - **loch tej samej rasy:**
    - ✓ **70 loch** stada podstawowego świń **rasy puławskiej;**
    - ✓ **100 loch** stada podstawowego świń **rasy złotnickiej białej;**
    - ✓ **100 loch** stada podstawowego świń **rasy złotnickiej pstrej.**
- ✚ **Płatność rolno-środowiskowo-klimatyczna przysługuje** rolnikowi lub zarządcy, jeżeli:
  - **został mu nadany numer identyfikacyjny** w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności,
  - **realizuje 5-letnie zobowiązanie rolno-środowiskowo-klimatyczne**, o którym mowa w art. 28 ust. 3 rozporządzenia nr 1305/2013 lub art. 7 ust. 2 rozporządzenia delegowanego nr 807/2014, obejmujące wymogi wykraczające ponad podstawowe wymagania, w ramach określonego pakietu albo jego wariantu;
  - **spełnia warunki przyznania płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej w ramach określonych pakietów lub ich wariantów** określone w rozporządzeniu rolno-środowiskowo-klimatycznym.
- ✚ **Zobowiązanie rolno-środowiskowo-klimatyczne obejmuje:**
  - **w ramach Pakietu 2, 3, 4, 5 lub 6** - użytki rolne, lub obszary przyrodnicze, zadeklarowane we wniosku o przyznanie pierwszej płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej w ramach danego pakietu lub danego wariantu, spełniające warunki przyznania płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej, objęte obszarem

zatwierdzonym i do których została przyznana pierwsza płatność rolno-środowiskowo-klimatyczna, a w przypadku jeżeli różnica między całkowitym obszarem zatwierdzonym a całkowitym obszarem zgłoszonym do płatności jest mniejsza lub równa 0,1 ha (art. 18 ust. 6 akapit drugi rozporządzenia nr 640/2014) – użytki rolne lub obszary przyrodnicze, zadeklarowane we wniosku o przyznanie pierwszej płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej w ramach danego pakietu lub danego wariantu, objęte obszarem zatwierdzonym,

- **w ramach Pakietu 1** - użytki rolne zadeklarowane we wniosku o przyznanie pierwszej płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej,
- **w ramach Pakietu 7** - zwierzęta ras lokalnych zadeklarowane we wniosku o przyznanie pierwszej płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej w ramach danej rasy lokalnej objętej wariantem pakietu 7, dla których są spełnione warunki przyznania płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej, będące zwierzętami zatwierdzonymi.

✚ Płatność rolno-środowiskowo-klimatyczna może zostać przyznana:

- **w ramach Pakietu 1** – tylko do **gruntów ornych**, gdy łączna powierzchnia posiadanych przez rolnika gruntów rolnych wynosi **co najmniej 3 ha**;
- **dotatkowo płatność może być przyznana do gruntów ornych, na których jest prowadzona uprawa konopi włóknistych a grunty te zostały objęte zezwoleniem wydanym na podstawie ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.**
- **w ramach Pakietu 2** – tylko do **gruntów ornych**, na których:
  - ✓ po plonie głównym są uprawiane międzyplony – w przypadku *Wariantu 2.1 Międzyplony*,
  - ✓ w roku złożenia wniosku o przyznanie pierwszej płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej są zakładane pasy traw o szerokości **nie mniejszej niż 6 metrów w poprzek stoku** – w przypadku *Wariantu 2.2 Pasy ochronne na stokach o nachyleniu powyżej 20%* , jeżeli co najmniej część gruntów położonych na działce ewidencyjnej, na której występują te pasy, jest położona na stoku o nachyleniu powyżej 20%.

jeżeli łączna powierzchni posiadanych przez rolnika gruntów rolnych wynosi **co najmniej 1 ha**;

- **w ramach Pakietu 3** – do gruntów, na których są uprawiane **drzewa owocowe poszczególnych odmian** lub **odmian tradycyjnie uprawianych** na terytorium **Rzeczypospolitej Polskiej przed 1950 r.**, jeżeli łączna powierzchni posiadanych przez rolnika gruntów rolnych wynosi **co najmniej 1 ha**;
- **w ramach Pakietu 4** – do **położonych na obszarach Natura 2000 trwałych użytków zielonych** lub **obszarów przyrodniczych**, na których występują poszczególne **siedliska przyrodnicze** lub **siedliska lęgowe poszczególnych ptaków** (położone na obszarach specjalnej ochrony ptaków - OSO), jeżeli powierzchnia posiadanych

przez rolnika lub zarządcę użytków rolnych lub obszarów przyrodniczych wynosi **co najmniej 1 ha**;

- **w ramach Pakietu 5** – do położonych poza obszarem Natura 2000 **trwałych użytków zielonych** lub **obszarów przyrodniczych**, na których występują poszczególne **siedliska przyrodnicze**, jeżeli powierzchnia posiadanych przez rolnika lub zarządcę użytków rolnych lub obszarów przyrodniczych wynosi **co najmniej 1 ha**;
- **w ramach Pakietu 6** – do **gruntów ornych**, na których są uprawiane rośliny odmian regionalnych i amatorskich wpisanych do **krajowego rejestru**, lub poszczególne **rośliny gatunków wymienionych w ust. 4 załącznika nr 4** do rozporządzenia rolno-środowiskowo-klimatycznego, jeżeli łączna powierzchnia posiadanych przez rolnika gruntów rolnych wynosi **co najmniej 1 ha**;
- **w ramach Pakietu 7** – jeżeli rolnik utrzymuje wpisane do księgi hodowlanej **krowy, kłacze, lochy, owce matki lub kozy matki** poszczególnych ras, objęte programem ochrony zasobów genetycznych, a łączna powierzchnia posiadanych przez rolnika gruntów rolnych wynosi **co najmniej 1 ha**.

Warunek posiadania minimalnej powierzchni użytków rolnych lub obszarów przyrodniczych, rolnik może spełnić łącznie z **co najmniej jednym rolnikiem lub zarządcą ubiegającymi się o przyznania płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej**.

Warunek posiadania minimalnej powierzchni obszarów przyrodniczych, zarządca może spełnić łącznie z **co najmniej jednym rolnikiem albo jednym rolnikiem i zarządcą ubiegającymi się o przyznania płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej**.

- ✚ **Zobowiązanie rolno-środowiskowo-klimatyczne jest realizowane w ramach jednego wariantu albo jednego pakietu** w przypadku, gdy pakiet nie obejmuje wariantu, a w przypadku wariantów Pakietu 7 – **jednej rasy lokalnej zwierząt**.
- ✚ Rolnik lub zarządca **może jednocześnie realizować więcej niż jedno zobowiązanie rolno-środowiskowo-klimatyczne**, pod warunkiem, że zostało one podjęte w różnych latach, a w przypadku gdy kontynuuje realizację takiego samego zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatycznego podjętego przez innego rolnika lub zarządcę, może je realizować mimo, że zostały podjęte w tym samym roku.
- ✚ **Zobowiązanie rolno-środowiskowo-klimatyczne nie może być jednocześnie realizowane wraz z zobowiązaniem rolnośrodowiskowym, chyba że rolnik który realizuje zobowiązanie rolnośrodowiskowe jest:**
  - **spadkobiercą innego rolnika**, który złożył wniosek o przyznanie pierwszej płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej lub realizował zobowiązanie rolno-środowiskowo-klimatyczne,
  - **zapisobiercą windykacyjnym**, który w wyniku śmierci innego rolnika nabył, jako przedmiot zapisu windykacyjnego:
    - ✓ grunty lub stado objęte wnioskiem o przyznanie pierwszej płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej złożonym przez tego rolnika lub objęte

zobowiązaniem rolno-środowiskowo-klimatycznym podjętym przez tego rolnika lub

- ✓ prawo majątkowe, z którym łączy się posiadanie gruntów lub stada, o których mowa w lit. a,
  - **innym następcą prawnym rolnika**, który złożył wniosek o przyznanie pierwszej płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej lub realizował zobowiązanie rolno-środowiskowo-klimatyczne, lub
  - **nowym posiadaczem gruntów lub stada** objętych wnioskiem o przyznanie pierwszej płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej złożonym przez innego rolnika lub objętych zobowiązaniem rolno-środowiskowo-klimatycznym podjętym przez tego rolnika
    - i **kontynuuje realizację zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatycznego** podjętego przez innego rolnika do końca okresu objętego tym zobowiązaniem.
- ✚ **Minimalna powierzchnia działki rolnej** deklarowanej do płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej **wynosi 0,1 ha.**

Zadeklarowanie we wniosku działek rolnych poniżej 0,1 ha skutkuje odmową przyznania płatności. Działki te nie są także uwzględniane przy wyliczeniu kary administracyjnej w przypadku zawyżenia powierzchni.

- ✚ **Do płatności rolno-środowiskowo-klimatycznego kwalifikują się także** (art. 32 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1307/2013):
- elementy krajobrazu chronione w ramach norm (dobra kultura rolna):
    - ✓ rowy do 2 metrów szerokości
    - ✓ oczka wodne o łącznej powierzchni mniejszej niż 100 m²,
    - ✓ drzewa będące pomnikami przyrody.
  - pozostałe elementy krajobrazu, których szerokość nie przekracza 2 m:
    - ✓ nieutwardzone drogi dojazdowe,
    - ✓ pasy zadrzewienia,
    - ✓ żywopłoty,
    - ✓ ściany tarasów.

W przypadku, gdy element krajobrazu ma > 2 m szerokości, element ten nie może być wliczony do powierzchni kwalifikowanej do płatności.

- ✚ **Do płatności rolno-środowiskowo-klimatycznego kwalifikują się także działki rolne, jeżeli na ich powierzchni występują drzewa, których liczba nie może przekraczać 100 drzew na hektar tych gruntów** i działalność rolnicza na tych gruntach prowadzona jest w podobny sposób jak na gruntach bez drzew. W przypadku działek zadeklarowanych do Pakietu 3. Zachowanie sadów tradycyjnych odmian drzew owocowych, maksymalna liczba drzew, o której mowa powyżej nie ma zastosowania. Zadrzewienia grupowe nie są kwalifikowalne, nawet, jeśli ich zagęszczenie rozmieszczone na całej działce byłoby mniejsze niż 100 drzew/ha, ponieważ utrudniają

one prowadzenie działalności rolniczej. Ich powierzchnia powinna więc być wyłączona z powierzchni działki rolnej.

- ✚ **Minimalna powierzchnia posiadanych przez rolnika użytków rolnych** wynosi:
  - **co najmniej 3 ha** – w przypadku realizacji zobowiązania w ramach **Pakietu 1**,
  - **co najmniej 1 ha** – w przypadku realizacji zobowiązania w ramach **Pakietu 2, 3, 6 lub 7**,
  - **co najmniej 1 ha** – w przypadku realizacji zobowiązania w ramach **Pakietu 4 i 5**.

Powyższy warunek, **rolnik może spełnić łącznie z co najmniej jednym rolnikiem lub zarządcą** ubiegającym się o przyznanie płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej.

- ✚ **Minimalna powierzchnia posiadanych przez rolnika lub zarządcę obszarów przyrodniczych** wynosi:

- **co najmniej 1 ha** – w przypadku realizacji zobowiązania w ramach **Pakietu 4 i 5**

Powyższy warunek, **rolnik może spełnić łącznie z co najmniej jednym rolnikiem lub zarządcą** ubiegającym się o przyznanie płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej.

Natomiast w przypadku zarządcy, warunek ten może spełnić **z co najmniej jednym rolnikiem albo jednym rolnikiem i zarządcą** ubiegającym się o przyznanie płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej.

- ✚ **Płatność rolno-środowiskowo-klimatyczna** w zakresie **Pakietu 7** jest przyznawana do poszczególnych ras zwierząt gospodarskich, jeżeli **liczba zwierząt w stadzie wynosi co najmniej**:

- 4 krowy tej samej rasy;
- 2 klacze tej samej rasy;
- 10 owiec matek rasy olkuskiej, 15 owiec matek rasy cakiel podhalański, barwna owca górską, polska owca pogórza, czarnogłówek, 30 owiec matek rasy merynos polski w starym typie albo 10 owiec matek pozostałych ras;
- 10 loch rasy puławskiej;
- 8 loch rasy złotnickiej białej, a w przypadku stada objętego programem ochrony zasobów genetycznych przed dniem 1 stycznia 2006 r. – 6 loch;
- 8 loch rasy złotnickiej pstrej, a w przypadku stada objętego programem ochrony zasobów genetycznych przed dniem 1 stycznia 2006 r. – 3 lochy;
- 3 kozy matki.

- ✚ **Rolnik lub zarządca realizujący zobowiązanie rolno-środowiskowo-klimatyczne przestrzega** niżej wymienionych **wymogów**:

- **posiada plan działalności rolnośrodowiskowej**, który sporządza się przed upływem 25 dni od dnia, w którym upływa termin składania wniosków o przyznanie płatności bezpośredniej w rozumieniu przepisów o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego, przy udziale doradcy rolnośrodowiskowego lub eksperta przyrodniczego, na formularzu udostępnionym przez ARiMR,
- **nie może przekształcać występujących w gospodarstwie rolnym trwałych użytków zielonych**,

- **zachowuje występujące w gospodarstwie rolnym elementy krajobrazu rolniczego nieużytkowane rolniczo**, tworzące ostoje przyrody, określone w planie działalności rolnośrodowiskowej,
- **prowadzi** na formularzu udostępnionym przez ARiMR, **rejestr działalności rolnośrodowiskowej** zawierający wykaz:
  - działań agrotechnicznych, w tym zastosowania nawozów i wykonania zabiegów przy użyciu środków ochrony roślin,
  - wypasów zwierząt – w przypadku prowadzenia wypasu,
  - **posiada dokumentację przyrodniczą** stanowiącą szczegółową charakterystykę danego siedliska przyrodniczego lub siedliska lęgowego ptaków, sporządzoną przez eksperta przyrodniczego, na formularzu udostępnionym przez ARiMR, w roku poprzedzającym rok rozpoczęcia lub w roku rozpoczęcia lub w II roku realizacji danego zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatycznego **w przypadku realizacji Pakietu 4 i 5, z wyłączeniem wariantu 4.7,**
  - **przestrzega innych wymogów określonych dla danego pakietu lub wariantu.**
- ✚ **Rolnik realizuje zobowiązanie rolno-środowiskowo-klimatyczne od dnia 15 marca roku**, w którym został złożony wniosek o przyznanie pierwszej płatności.
- ✚ Jeżeli w drugim lub kolejnym roku realizacji zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatycznego:
  - nie są spełnione warunki przyznania płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej lub
  - rolnik lub zarządca nie złożył wniosku o przyznanie kolejnej płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej w ramach danego pakietu lub danego warrantu, lub
  - rolnik lub zarządca nie złożył, na formularzu udostępnionym przez ARiMR, informacji o gruntach lub zwierzętach oraz pakiecie lub wariantcie realizowanym na tych gruntach lub w odniesieniu do tych zwierząt, wskazując położenie tych gruntów i ich powierzchnię
  - uznaje się, że rolnik lub zarządca **kontynuuje realizację** zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatycznego, jeżeli grunty lub zwierzęta objęte tym zobowiązaniem znajdują się w jego posiadaniu.
- ✚ **Łączenie różnych zobowiązań oraz różnych działań w gospodarstwie.**

Płatność rolno-środowiskowo-klimatyczna w ramach **Pakietu 1**. Rolnictwo zrównoważone **nie może być przyznana** w przypadku **równoczesnej realizacji w gospodarstwie** zobowiązania w ramach **Pakietu 2**. Ochrona gleb i wód **lub Pakietu 6**. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie **lub zobowiązania ekologicznego.**
- ✚ **Łączenie różnych zobowiązań oraz różnych działań na działce rolnej.**

Płatność rolno-środowiskowo-klimatyczna **do tego samego obszaru może być przyznana tylko z tytułu realizacji jednego zobowiązania** (jednego pakietu lub wariantu).

W przypadku deklaracji przez rolnika lub zarządcę na działce rolnej **więcej niż jednego wariantu lub pakietu**, płatność rolno-środowiskowo-klimatyczna **jest przyznawana do zobowiązania, dla którego przewidziano wyższą stawkę płatności** na 1 ha.

✚ Jeżeli **na danej działce** rolnej jest **realizowane zobowiązanie ekologiczne**, płatność rolno-środowiskowo-klimatyczna do tej działki rolnej **nie przysługuje**.

✚ **Wielkość obszaru objętego zobowiązaniem rolno-środowiskowo-klimatycznym oraz miejsce realizacji tego zobowiązania nie podlega zmianie w trakcie jego realizacji, z wyjątkiem:**

- **zmiany wielkości obszaru** objętego zobowiązaniem rolno-środowiskowo-klimatycznym w ramach **wariantu pierwszego Pakietu 2**. Ochrona gleb i wód, lecz **nie więcej niż o 15%** w stosunku do wielkości obszaru objętego tym zobowiązaniem w pierwszym roku jego realizacji, **lub zmiany miejsca realizacji tego zobowiązania;**
- **zmiany wielkości obszaru** objętego zobowiązaniem rolno-środowiskowo-klimatycznym w ramach danego **wariantu Pakietu 6**. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie **lub zmiany miejsca realizacji tego zobowiązania.**

✚ **Zmiana zobowiązania w zakresie wariantów Pakietu 7. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie może polegać jedynie na:**

- **zwiększeniu liczby zwierząt** danej rasy lokalnej objętych tym **zobowiązaniem lub zmniejszeniu liczby tych zwierząt**, jeżeli mimo tego zmniejszenia **liczba** tych zwierząt **nie będzie niższa niż liczba zwierząt danej rasy**, objętych tym zobowiązaniem **w pierwszym roku jego realizacji;**
- **zastąpieniu, zwierząt** danej rasy lokalnej objętych tym zobowiązaniem zwierzętami tej samej rasy, jeżeli zwierzęta te spełniają warunki przyznania płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej.

✚ Zmianę zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatycznego **zgłasza się kierownikowi biura powiatowego ARiMR** we wniosku o przyznanie płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej na rok, w którym rolnik realizuje zmienione zobowiązanie rolno-środowiskowo-klimatyczne.

✚ **Wysokość stawek płatności** dla poszczególnych pakietów i ich wariantów jest określona w **załączniku nr 6** do rozporządzenia rolno-środowiskowo-klimatycznego.

✚ **Wysokość płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej** w danym roku ustala się jako **iloczyn stawek płatności** za:

- hektar gruntu i powierzchni gruntów, do których przysługuje płatność rolno-środowiskowo-klimatyczna – w przypadku **Pakietów 1–6 lub**
- sztukę zwierzęcia i liczby zwierząt, do których przysługuje płatność rolno-środowiskowo-klimatyczna – w przypadku **Pakietu 7**

– po uwzględnieniu zmniejszeń lub wykluczeń wynikających ze stwierdzonych nieprawidłowości lub niezgodności.

✚ **Postępowanie** administracyjnego w sprawie przyznania płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej **przeprowadzane jest zgodnie z Kodeksem postępowania administracyjnego**, chyba, że przepisy ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 stanowią inaczej.

Zgodnie z przepisami ustawy o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 do postępowań w sprawie przyznania płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej **nie stosuje się następujących artykułów kpa: 81, 77 § 4 zdanie drugie, 64 § 2.**